

BESLUT

2019-04-15

Dnr: 18/03389

SAKEN

Lokala nyheter Väst, SVT1, 2018-09-07, kl. 18.30, inslag om att kommun lämnat ut personuppgifter; fråga om opartiskhet, saklighet och respekt för privatlivet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om respekt för privatlivet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att en kommun lämnat ut personuppgifter som sedan publicerats på internet. Inledningsvis sades bland annat följande.

(Nyhetsuppläsare) – 14 personer i [namngiven kommun] har fått sina bankkontonummer och personnummer utlämnade av kommunen och uppgifterna har sedan delats på Facebook av kommunens egna personal. (Reporter) – Olyckligt och oförsvarligt är kommunens egen beskrivning av det inträffade. Bakgrunden är ett antal tjänstgöringsrapporter från [en idrottshall]. Kommunen har i samband med en utredning haft med dessa tjänstgöringsrapporter som bilaga. En privatperson begärde ut rapporten [...] som då bland annat innehåller kontonummer och personnummer [...]. Uppgifterna lades sedan även ut i ett inlägg på Facebook. Och det här inlägget, det delades av en person som arbetar med dataskydd i kommunen.

I samband med att detta sades visades bland annat hur bilden svepte över ett Facebook-inlägg på en skärm. Bredvid inlägget syntes som hastigast tre små foton, varav två visade ansiktet på en person. Bilderna var otydliga och större delen av dem låg utanför bildkanten och syntes inte.

En tillförordnad kommundirektör intervjuades och sa bland annat att om det var korrekt att uppgifterna delats på Facebook var det oförsvarligt. Avslutningsvis sa nyhetsuppläsaren att uppgifterna på Facebook-sidan tagits bort och att kommunen startat en utredning.

ANMÄLAN

Anmälaren är dataskyddsombud i kommunen. Han anser sammanfattningsvis att inslaget framställde honom som skyldig till kommunens bristande rutiner vid utlämnande av handlingar eftersom att han, som privatperson, delat ett inlägg på Facebook. Anmälaren anför att han varken som privatperson eller i rollen som dataskyddsombud har någon skyldighet att granska uppgifter i kommunens rapporter. Yttrandefriheten för offentligt anställda är grundlagsskyddad och där ingår även sociala medier.

Anmälaren anser att Sveriges Television (SVT) pekade ut anmälaren genom att det sades att han arbetade med dataskydd och genom att hans inlägg och profilbild på Facebook visades. I kommunen finns inga andra utpekade roller som har att övervaka dataskyddsfrågor. Anmälaren är väl känd i denna roll och var därmed lätt att identifiera.

Anmälaren anför vidare att SVT inte gett anmälaren någon möjlighet att komma till tals i frågan, och hans uppfattning redovisades inte heller i inslaget. Den tillförordnade kommundirektörens svar i intervjun var ämnade att undergräva anmälaren.

Inga personuppgifter hade lagts ut på Facebook. I Facebook-inlägget länkades i själva verket till en molntjänst, där rapporten var upplagd. Personuppgifterna fanns bara i en av de totalt 80 bilagorna.

Vidare var uppgifterna som togs upp i inslaget enligt anmälaren redan publicerade på en blogg som granskar lokalpolitik. Anmälaren är kritisk till att SVT inte uppgav någon källa till uppgifterna.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet samt bestämmelsen om respekt för privatlivet. SVT anför i huvudsak följande.

Lokala nyheter Väst får dagligen många tips som värderas och kontrolleras. Detta gällde även för den här publiceringen. Redaktionen gjorde en journalistisk research som innebar att den hade förstahandskällor till de uppgifter som publicerades. Reportern hade bland annat kontaktat den person som lagt ut utredningen på Facebook och fått bekräftat att sakförhållandena stämde. Reportern hade också själv tagit del av rapporten och de uppgifter som fanns i den. Redaktionen gjorde vidare bedömningen att uppgifter om att 14 personer fått sina kontonummer och personuppgifter utlämnade av kommunen och att de därefter spridits vidare av en kommunal tjänsteman med ansvar för dataskydd var relevant och hade så stort allmänintresse att det motiverade publicering. Denna bedömning styrktes av intervjun med tillförordnad kommundirektör som

tog mycket allvarligt på det inträffade.

Reportern sökte inför publiceringen vid upprepade tillfällen anmälaren för att höra hans version, men fick aldrig någon kontakt. Försöken att komma i kontakt med anmälaren gjordes flera gånger via hans fasta kontorstelefon. Redaktionen sökte anmälaren också via kommunens växel samt via Facebook Messenger.

I inslaget uppgavs vid ett tillfälle att en person som jobbar med dataskydd inom kommunen hade delat uppgifterna. Redaktionen berättade inte personens namn, ålder eller kön och inte vilken avdelning personen arbetar vid eller vilken funktion personen har. Det finns många olika yrkesgrupper och förvaltningar i en kommun som arbetar med dataskydd, då det är ett ansvar som vilar på alla som kommer i kontakt med personuppgifter. Bara på it-avdelningen arbetar ett dussintal personer. Redaktionen bedömning var att bilden på Facebook-inlägget inte gjorde anmälaren möjlig att identifiera för fler än de som redan kände till omständigheterna.

Den nya dataskyddsförordningen reglerar bland annat hur personuppgifter får behandlas och redaktionen ansåg att det därför var av särskilt intresse att en person som arbetar med dataskydd i en kommun spred känsliga personuppgifter vidare, även om anmälaren gjorde det som privatperson. Personuppgifterna gjordes tillgängliga genom ett Facebook-inlägg som sedan delades av anmälaren. När man i dagligt tal säger att man delar ett inlägg på Facebook avses ofta att man delar en länk till en artikel eller liknande.

Inslaget handlade även om kommunens agerande, vilket framgick av påannonseringen och av frågorna till kommundirektören.

ANMÄLARENS KOMMENTAR

Anmälaren anför i huvudsak att han kan konstatera att inga meddelanden har lämnats via kommunens växel. Inga epostmeddelanden har skickats. Ingen från SVT hade etablerat kontakt med anmälaren före kl. 14.56 när han stämplade ut från kontoret. Anmälaren anför att han senare på kvällen återfann ett meddelande på Facebook Messenger som skickats kl. 15.08. Anmälaren frågar sig varför SVT inte kunde inväntat att kontakt etablerats och låtit anmälaren ge sin syn på saken.

SVT:S TILLÄGGSYTTRANDE

Meddelandet på Facebook Messenger, som anmälaren uppger att han läst, skickades den 6 september 2018. Inslaget sändes inte förrän kl. 18.30 den 7 september 2018. Anmälaren hade alltså möjlighet att återkomma dagen efter att meddelandet hade skickats.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor. Kravet på opartiskhet innebär även att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (15 § i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att bilder på anmälaren syntes mycket kort i inslaget bredvid ett inlägg på Facebook i vilket det förekom en länk till en rapport med personuppgifter som lämnats ut av den kommun där anmälaren uppgavs arbeta med dataskydd. Bilderna var små, otydliga och låg till största delen utanför bildkanten. Enligt nämndens mening gick inte anmälaren att identifiera med hjälp av de uppgifter som förekom i inslaget. Inslaget strider därför inte mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Nämnden anser vidare att SVT har gjort vad som rimligen kan krävas för att ge anmälaren möjlighet att bemöta eller kommentera kritiken. Hans invändningar i den delen medför inte att inslaget strider mot kravet på opartiskhet. Övrig kritik som anmälaren anfört innebär inte att inslaget strider mot kravet på saklighet eller andra bestämmelser som gäller för SVT:s programverksamhet.

Delar av anmälarens kritik är riktad mot argument och påståenden i SVT:s yttranden. Nämnden har dock endast att bedöma innehållet i själva inslaget.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Berivan Yildiz, Malin Bergström, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Pia Rehnquist och Kristina Åberg efter föredragning av Gustav Aspengren.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Gustav Aspengren

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.